

Egyesületi hírek

Flóra Hungaria Híradó

A Szigetszentmiklóson működő nagybani virágpiac tagjai tájékoztatására, intézkedéseik ismertetésére és indoklására, tagjaihoz az információ időbeni eljuttatására negyedévente megjelenő lapot alapított. Az első (áprilisi) lapszámban ismertetik a Flora Hungaria KFT alapadatait, a piac nyitva tartásának rendjét, a belépődíjakat. Egész oldalas cikk foglalkozik a csarnok tűzvédelmével, a nagybani virágpiacok helyzetével, az IPM 2003 Essen kiállítás tapasztalataival, az EU és Magyarország virágkereskedelmével, valamint a névadási szokások változásával. Az újságban több hirdetés is megjelent. Sok sikert kívánunk az új lapnak!

Fleischmann díj

Nemesítői munkájának elismeréseként augusztus 19-én Fleischmann díjat vehetett át Márk Gergely rózsanemesítő. Gratulálunk a kitüntetéshez. További eredményes munkát kívánunk.

Minden péntek virág- ünnep

A Dísznövény Nagykereskedők Országos Egyesülete (elsősorban vágott virág) a környezetünk szobé tétele, a virágvásárlási szokások változtatása, a vágott virág vásárlás

Tartalom:

Egyesületi hírek	1
Nyílt levél az ÁFA kulcs emelés ellen	3
Középtávú marketing stratégia a dísznövény ágazatban	4
10. Jubileumi Börze Szombathelyen	5
Szemzési bemutató	6
Másutt olvastuk	8
Új rendeletek	10
Új könyvek	12
A címlapon és az első belső borítón a szemzési bemutató képei (Fotó: Hamar Balázs), a hátsó belső borítón és a hátlapon a szombathelyi börze képei (Fotó: Maráczki Kata)	

Faiskolai Értesítő 2003/3. szám (szeptember)

Kiadja a Nyugat-dunántúli Díszfaiskolások Egyesülete (Szombathely, Béke tér 1)

az **AMC** Agrármarketing Centrum támogatásával
Főszerkesztő: Dr. Maráczki László
Olvasó szerkesztő:

Pálinkás Mónika

öztöngzésére indította el ezen a címen programját. Hétről-hétre virágvásárlást indukáló programokat dolgoznak ki, új „jeles napokat” kívánnak bevezetni. Ennek elősegítésére az óriásplakáttól az egyes virágüzletek saját vevőikhez kiküldhető képeslapokig sok reklámhorozót felhasználnak. A program sikere érdekében együtt dolgoznak a Magyar Virágkötők és Virágkereskedők Szakmai Egyesületével.

Barabits Elemér
1921 – 2003

2003. június 11-én kísértük utolsó útjára a díszfaiskolások nagy öregét, Elemér bácsit!

Erdőmérnökként az Őrségben, Csákánydoroszlón kezdte pályafutását. Megalapozott több erdészeti arborétumot. A Soproni Erdészeti és Faipari Egyetem botanikus kertjének vezetőjeként nagy lelkesedéssel újította és fejlesztette a kertet, ahol különösen nagy gondot fordított az ifjú erdészek növényismeretén túl a kertkultúra megismertetésére is. Mindig nyitott szemmel járt kedves növényei között. Tudományos munkássága mellett, jó érzékkel válogatott a magpopulációkban, hamar felismerte az új fajták kiinduló anyagát. Nemesítői munkáját több száz fenyő és lombos dísznövény fajta igazolja. Öt államilag elismert fenyőfajtája közül a *Chamaecyparis lawsoniana* 'Globus', 'Nova', 'Lóvér' és 'Silvânia' ma is a leggyakrabban ültetett magyar fenyőfajták, több közülük európai hírnevet is szerzett. A *Ginkgo biloba* 'Katlan' és *Tilia platyphyllos* 'Pannonia' gömb koronájú fajtái utcásorfának és parkfának egyaránt értékesek és különlegesek. A babérmeggy fajtái Nyugat-Európában is kiváló értékelést kaptak, a 'Mano', 'Miki' és 'Zöld Szőnyeg' 2001-ben került fel a Nemzeti Fajtalistára. 1994-ben elsőként kapta meg a Magyar Gyula Nemesítési Nagydíjat, 2002-ben pedig a Magyar Tudományos Akadémián vette át dísznövény-nemesítési munkásságáért a Fleischmann díjat.

Szakmai tanácsaival segítette faiskolás kollegáit, nemesítő társait. Szeretettel foglalkozott fiatal, kezdő szakemberek indításával. Jó tanács és útravaló nélkül nem ment el tőle senki. Mindenkinnek megértette gondjait, és azokra sem haragudott, akik megbántották.

„Nem elment, csak előre ment,
a túlvilág erdeit és kertjeit járja.”

NYÍLT LEVÉL

Agrár – szakmai összefogásra való felhívás az ágazatot sújtó ÁFA kulcs emelés ellen, az alacsonyabb ÁFA kulcs elérése érdekében

A jelenlegi ismereteink szerinti ÁFA kulcsot módosítani kívánják. A mezőgazdasági termékeket érintő eddigi 12 %-os ÁFA kulcsot 15 %-ra kívánják emelni, amit elfogadhatatlannak tartunk. Az agrárium versenyképességének csatlakozás előtti megtartása, EU-n belüli versenyképessége érdekében az ÁFA kulcs csökkentése szükséges.

Az EU-n belüli országokban a mezőgazdasági termékekre vonatkozó ÁFA kulcsok 5 és 8 % között mozognak, az export-import szempontjából legjelentősebb partnereinknél, Németország esetén 7 %, Hollandiában az ÁFA kulcsa 6 %.

A magas ÁFA kulcs eleve magasabb belföldi árakat idéz elő, vágott- és cserepes virág esetében ezentúl - a hazai árképzési szokások szerint - az exportpiacokra ugyanolyan hatással van, mint a magas vámteher. Emiatt a magas belföldi ár megakadályozza az exportképes árak kialakulását.

Ahhoz, hogy ezek a magyar termékek versenyképesek legyenek – mind hazánkban az import áruval szemben, mind az EU piacán – nem lehet magasabb az árak, mint az Uniós országokban. Ez a feltétele annak is, hogy ugyanolyan versenyképes árajánlatot tudjunk tenni jugoszláv, román, ukrán és orosz vevőink felé, mint bármely EU országbeli exportőr.

Az agrártermelés eddig is nehezen tudta elviselni a 12 %-os ÁFÁ-t. Az agrárról akár a rendszerváltástól számítva, akár az utóbbi időben nézve is igen jelentősen nyílt, ami közvetlen befolyással van a dísznövény kertészekre. Eddigi kalkulációink szerint a tervezett ÁFA emelés hozzávetőlegesen 3,5-4,5 %-kal veti vissza a dísznövények forgalmát. Az ÁFA 5 %-ra történő csökkentése esetén – véleményünk szerint – jelentősebb árbevételre számíthatna az állam, mint az emelt 15%-os ÁFÁ-val, mivel nőne az adózási feyelem, csökkenne a fekete- és szürke gazdaság aránya az ágazaton belül.

Dr. Sum István
elnök sk.

Dísznövény Szövetség és Terméktanács

Középtávú marketing stratégia a dísnövény ágazatban

Az FVM Agrármarketing Centrum megrendelésére elkészült 2002 év végén a dísnövény ágazat középtávú marketing stratégiája. A stratégiai terv elkészítését az tette szükségessé, hogy a dísnövény ágazat számára nagy fenyegetettséget jelent az EU csatlakozás, valamint nem kellően dinamikus a dísnövény fogyasztás növekedése. Gond továbbá a nem kellően felépített nagy- és kiskereskedelem, valamint a termelés összehangolatlansága. Esélyeinket tovább rontja az egyre dinamikusabb holland, belga, olasz import, amely a kisebb területtel rendelkező termelőknél egzisztenciális gondokat vethet fel. A csatlakozás után a „repülő hollandik”, aki megrakott kamionnal járják az országot, ellephetik Magyarországot, tönkretéve vele a dísnövény termesztést.

A dísnövénytermesztés a kertészetnek is a legintenzívebb területe. Magyarországon dísnövény termesztéssel 8-10 ezer család foglakozik cca. 2400 ha szabadföldi, cca. 320 ha fedett területen, 2001 évi áron számolva 44 milliárd Ft értékű árut megtermelve.

Az ágazat jelentősége:

- javítják a környezetet,
- javítják az emberek közérzetét,
- a dísnövény termesztés jelentős szerepet játszik a vidék népességmegtartásában.

A dísnövény ágazat jelentősebb területei (becsült termelési érték!):

– Növényházi és szabadföldi vágott virágok és vágott zöld	12,0 Mrd Ft
– Cserepes dísnövények	4,5 Mrd Ft
– Egy- és kétnyári virágpalánta nevelés	8,5 Mrd Ft
– Díszfaiskola	10,0 Mrd Ft
– Rózsató termesztés	2,0 Mrd Ft
– Élvelő dísnövények termesztése	1,2 Mrd Ft
– Virághagyma termesztés	4,0 Mrd Ft
– Virágmag termesztés	0,9 Mrd Ft
– Szárazvirág termesztés	1,5 Mrd Ft

A díszfaiskolai és rózsató termesztés közel 500 díszfaiskolában 880 ha-on folyik, évi 10 milliárd Ft értéket előállítva. A magyar díszfaiskolai termesztés az ország nyugati részére, míg a rózsató termesztés Szőreg környékére koncentrálódik.

A faiskolai termesztésben

- a minőség kérdése egyre inkább előtérbe kerül,
- a díszfaiskolák mérete növekedni, számuk csökkenni fog,
- fokozódik a szakosodás,
- még inkább elkülönülnek a termesztőtájak,

- növekszik a növények értékesítési mérete,
- erősödik a külső tőkebeáramlás (olcsó a föld, a munkaerő, enyhe környezetvédelmi előírások, Közép –kelet-európai piac közelsége),
- szigorodnak a környezetvédelmi előírások,
- visszaszorulnak a fenyők a lombosok javára,
- fokozódik az élő termesztés.

A következőkben is versenyképes területként prognosztizálják a díszfaiskolai termesztést. Ennek érdekében gyors és hatékony beruházásokkal fel kell számolni az esetleges technikai lemaradásunkat, fejleszteni kell a szakoktatást, megfelelő szaktanácsadói hálózatot kell kiépíteni és működtetni, alkalmazott kutatással segíteni a technológia fejlesztését.

A stratégiának ki kell terjedni a dísznövény fogyasztás növelésére, ezen belül is a hazai termékek arányának növelésére, valamint az export növelésére.

A megélhetéshez szükséges, hogy egy-egy kistermelő csak kevés kultúrával foglalkozzon, növényeit nagy hozzáértéssel nevelje, hogy magas minőségű termékkel tudjon megjelenni a piacon. A nagytermelőknek felelősséget kell vállalniuk a szakmáért. Összefogással meg kell akadályozni a „holland inváziót”. Nekik kell a marketingben a vezető szerepet vinniük, nevük garanciát jelentsen a fogyasztó számára. A kampányok során negatív kampány – ellenfél lejáratása – nem alkalmazható. El kell érni, hogy a következőkben a jó minőségű terméket országosan egységes jelzéssel lássuk el.

Szükségesnek tartják a tervezet készítői, hogy a szakma egy marketing alapot hozzon létre, melybe a termelők és a forgalmazók az értékesítés után meghatározott összeget fizetnének be. Ebből az alapból, valamint az AMC pályázatokon nyert pénzből finanszíroznák a különféle akciókat. Szükséges lenne egy közös kockázati alap létrehozása is, melyből a termelők fedezhetnék a piaci veszteségeiket.

10. Jubileumi Börze Szombathelyen

Jubileumot ültek Szombathelyen. Immár 10. alkalommal rendezte meg börzéjét 2003. augusztus 9.-én a Nyugat-dunántúli Díszfaiskolások Egyesülete. Újdonság volt a börzén, hogy a fedett kiállítási felület egy 400 m²-es sátorral bővült, amely megtelt kiállítókkal. Másik újdonság, hogy a felhívásra közel 50 magyar fajtát hoztak el termesztőik és mutatták be egy közös standon. Új volt a 40 oldalas színes borítós katalógus is, amely

- a kiállítók elérhetőségén túl azok rövid bemutatkozását is tartalmazta,
- ismertette a börzén bemutatott magyar fajtákat,
- tartalmazta a növényütlevéllal kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat.

A börzét Dr. Gerendás Károly, az FVM Kertészeti Osztály osztályvezetője nyitotta meg. Megnyitó beszédében elmondta, hogy a faiskolák sorsa az

EU csatlakozás után még bizonytalan. Nem tudni, hogy a faiskolák mekkora támogatást fognak kapni, az előírások, szabályzók sem tisztázottak

Ezt követően került sor az egyesület kiadásában a börzére megjelent Szántó Matild – Mándy Andrea – Fekete Szabolcs: Virágágyai és balkonnövények című könyv bemutatására, amelyet Dr. Schmidt Gábor egyetemi tanár, a SZIE Dísznövénytermesztési és Dendrológiai Tanszékének tanszékvezetője mutatott be. Ő is kitért az EU csatlakozásra. Figyelmeztetett arra, hogy a magyar faiskolák jelenlegi jó világának a csatlakozással vége szakad, kemény versenyben kell megméretetniük és csak a legjobbak tudnak talpon maradni. A bemutató után a könyvet az egyesület engedményes áron árusította.

A börzén 1100 m²-t meghaladó területen 104-en állítottak ki. 67-en mutattak be faiskolai növényt, de voltak kiállítók évelővel, virághagymával, más dísznövényvel, szőlő- és gyümölcsoltvánnyal. A kiállítók 1/3 faiskolákban felhasználható gépet, berendezést, szerszámot, műtrágyát, természető közeget, növényvédő-szert, egyéb, a faiskolában használatos anyagot (jeltábla, fólia, bambusz, természető berendezés stb.) mutattak be. Ezen túl kiállítottak még kerámia edényeket, kőszobrokat, de megjelentek a nyomdaipari termékek is.

A börze megmaradt szakmai rendezvénynek, faiskolások, faiskolai termékek nagybani felhasználói, vásárlói látogatták. A börze a hazai látogatókon túl egyre több külföldit is vonzott. A szokásos környező országbeli érdeklődőkön túl volt francia és holland látogató is.

A bemutatott termékek iránt nagy volt az érdeklődés. A kiállítók bíznak benne, hogy sok megrendelés fogja követni a börzét.

Szemzési bemutató

A Nyugat-dunántúli Díszfaiskolások Egyesülete és az Alsótekeresi Faiskola KFT 2003. augusztus 15-én Alsótekeresen szemzési bemutatót tartott.

Dr. Marácz László, az egyesület elnöke üdvözölte a résztvevőket, ezt követően Barabits Elemér, az Alsótekeresi Faiskola KFT ügyvezető igazgatója szólt az Alsótekeresi Faiskola KFT szemzési hagyományairól. Többek között elmondta:

Alsótekeresen a faiskolában alapítása óta folyamatosan volt szemzés. A szocializmus időszakában volt, amikor 50-60 szemzőpár dolgozott, a szocialista országok részére 2-2,5 millió szemzett oltványt állítottak elő. A szemzett gyümölcsoltvány mennyisége folyamatosan csökkent, elindult a rózsa szemzés, ma már jelentős mennyiségben szemeznek díszfát, díszcserjét.

A szemzés egy extenzív, kevés tőkét, nagy szakértelmet igénylő szaporítási mód. Ezen túl kiváló alanyra és szemzőhajtásra van szükség.

Alsótekeresen 150-160 fajtát tartalmazó törzsültetvény van. A törzsültetvényénél fontos a jó egészségi állapot. Folyamatos növényvédelemmel lehetséges az ültetvényt betegség- és kártevő mentesen tartani. Azoknál a növényeknél, ahol a vírus pollennel is terjed, ott virágzás előtt a bimbókat is el kell távolítani. A szemzőhajtást termő törzsültetvényt vegetatív állapotban kell tartani, radikális metszéssel hosszú hajtások képzésére kell készíteni. Szemzés előtt kell megszédni a szemzőhajtást. A hajtás alapi és csúcsi részén lévő rügyek szemzésre alkalmatlanok, azokat el kell dobni, a hajtást kb. 1 cm-es levéllyelet meghagyva le kell levelezni. A lelevelezett hajtásokat kötegelik, címkézik, majd hűvös helyen tárolják.

Lehetőség szerint tavasszal iskolázott, méretre válogatott alanycsemétét ültessünk. Csak ebből várható a szemzés idejére egyöntetű alany, később pedig egyöntetű oltvány. Szemzés idejére az alany hajtásban legyen, könnyen adja a héját. Ennek érdekében célszerű a telepítéstől a szemzés idejéig öntözni az állományt. Az alany kondícióját a tápanyagellátáson túl az időben elvégzett munkákkal lehet növelni. Szemzés idejére az alany sérülésmentes legyen, ennek érdekében a gyökérnyaki rész felpucolását a szemzés előtt 3-4 héttel végezzük el.

A faiskolák elsősorban alvóra szemeznek T, vagy csip szemzéssel. Hajtóra szemzést csak ritkán alkalmaznak, elsősorban egy-egy új fajta gyors felszaporítása érdekében. Az alvó szemzés időpontja július közepétől augusztus végéig-szeptember elejéig tart. Alsótekeresen a következő szemzési sorrendet alkalmaznak: július elején rózsza, július közepétől körte, kajszi, alma, cseresznye-meggy, mandula-őszibarack. A hársat, juhart általában július második felében szemzik.

Dr. Végvári György egyetemi docens a szemzés elméletéről tartott rövid előadást. Elmondta, hogy lehetőség szerint aznap, de legalább 1 héten belül fel kell használni a leszedett szemzőhajtást, mert a tárolás előrehaladtával folyamatosan csökken a szemzés eredési százaléka. Ismertette, hogy mind a szempajzs, mind az alany sebkalluszt képez. Mivel a szem szorosán illeszkedik az alanyra a két kallusz összehúzóerővel, sejtes kapcsolat alakul ki, amin keresztül az alany már vizet ad át a szemnek. Ezt követően alakul ki a másodlagos kambium, ami fa- és háncssejteket képez. Ezzel megindul a víz és tápanyag szállítása az alany és a nemes rész között. Felhívta a figyelmet arra, hogy csip szemzésnél az alanyon vágott metszlap és a szem kalluszának kell érintkeznie a jó forradás érdekében.

Elmondta továbbá, hogy T szemzésnél a hajtás általában görbülettel kezdi növekedését, mivel a szempajzs alatt sok kallusz alakul ki, ettől a szem elnyomódik és a hajtás oldalra indul, ahonnan csak görbülettel tud felegyenesedni, míg a csip szemzés szempajzs alatt alig alakul ki sebkallusz, a szemből felfelé tör a hajtás.

Ezt követően a résztvevők megnézték a szemzés gyakorlatát, majd az Alsótekeresi Faiskola KFT szemzőhajtást termő törzsültetvényét.

Másutt olvastuk

Dísznövény C&C áruház Budapesten

A holland Fleura cég 28 a hét minden munkanapján nyitva tartó, a dísznövény kereskedelem teljes választékát felvonultató Cash and Carry egységet működtet Németországban. A környező országokban újabb áruházakat nyitott, vagy tervez nyitni. Budapesti áruháza nyitását az NBV/UGA cserepes és faiskolai árut forgalmazó céggel közösen 2004. negyedik negyedévére tervezi.

(Flóra Hungária Híradó 2003/1 szám)

Növények + Választék – Pergolák díszítése – A klemátisz nemzetség sokfélesége (Walter Hörsch: Pflanzen + Sortimente, Fassadenbegrünung – Die Vielfalt der Waldreben)

A nemzetség legtöbb tagja futónövény, de akadnak közöttük álló, bokros habitusúak is. Három, Németországban előforduló faja van a nemzetségnek: a *C. alpina*, *C. recta* és a *C. vitalba*.

A klemátisz kertészeti felhasználása a XVII. században kezdődött, amikor a *C. viticella* fajt Eichstättban kiültették a püspöki kertbe. A köztudatba a XIX. században került a nemzetség, amikor Angliában kinemesítették a *C. 'Jackmanii'* fajtát, mely a közismert nagyvirágú kék fajta napjainkban is. A további nemesítés során még rengeteg kis- és nagyvirágú fajtát is létrehoztak.

A legtöbb fajta a mérsékelt övben fejlődik szépen, csak kevés van közülük, melyek a trópusokról származnak. A virágszínek a kék, lila, fehér, rózsaszín, sárga és piros árnyalatai közül kerülnek ki. A virágok mérete a 10 mm-től az akár 20 cm-es átmérőig terjedhet.

Megkülönböztetünk kora tavaszi (*C. alpina*, *C. macropetala*, *C. montana*), kora nyári ('Königskind', 'Multiblaue') és nyári virágzásúakat ('Jackmanii', *C. viticella*, *C. texensis*). A bokros habitusúakra egy példa a *C. 'Durandii'*.

Ültetési időpontjának leginkább az ősz felel meg. Tavasszal is ültethető, de akkor a csigák elleni védelemre és a rendszeres öntözésre oda kell figyelni. Ültetés után a hajtásokat a növény tövétől 20 cm-re vissza kell vágni.

A különböző időszakban nyíló fajtákat más és más időpontban kell megmetszeni. A kora tavasziakat virágzás után, a kora nyáriakat tavasszal gyengén (gyenge hajtások eltávolítása) és a nyári virágzásúak hajtásait késő ősszel kell visszavágni 20-30 cm-esre. Néhány évente egy erősebb metszés segít a növények fiatalon tartásában.

Nyár elején N-, nyáron pedig K-túlsúlyos műtrágyával érdemes trágyázni.

A legfontosabb kártevők: a csigák (fiatal növények), a fülbemászók (virágbimbók). Kórokozói a következők: hervadás, levélfoltosodás (*Phytophthora*). A fajták különböző érzékenységgel rendelkeznek a lisztharmatra.

A klemátiszokat bujtással, magvetéssel, dugványozással és tőosztással lehet szaporítani. Ma a kertészetek többsége dugvánnyal szaporítja fajtáit.

A cikk virágzási idő és habitus szerint csoportosított, könnyen kezelhető iszalagok táblázatát is tartalmazza.

Deutscher Gartenbau, 2003/5, kivonatolta: Fekete Szabolcs

Tudnivalók kezdő kertészeknek – Virágos fák (*Wissen für junge Gärtner – Blühende Bäume*)

Tjards Wendebourg virágdíszszel is rendelkező fajokról ír cikkében.

A fák elsősorban struktúraelemei a kertnek. Szélvédelmet, árnyékot biztosítanak és oxigént termelnek. A fák fő virágzási időszaka április és május.

Házikertekbe kis termetű fajokat célszerű a telkek mérete miatt ültetni. Erre a célra alkalmasak a *Malus* nemzetség fajai és azok fajtái (pl.: 'Royalti'), melyek jelentős termékdísz is produkálnak. A *Prunus cerasifera* 'Nigra', a *Cerasus serrulata* fajták, a *Crataegus* nemzetség fajtái és még sok más fajaj alkalmas kiskertek díszítésére.

Közepes termetű fák (pl. *Fraxinus ornus*, *Pyrus pyraeaster*, *Sorbus torminalis*) nagyobb házikertbe és közterületekre is alkalmazhatók.

Nagy termetű fajok (pl. *Aesculus hippocastanum*, *Robinia pseudoacacia*) parkok beültetésére és utak fásítására ültethetők.

Deutscher Gartenbau, 2003/21, kivonatolta: Fekete Szabolcs

Diplomamunkák:

SINKÓ ZOLTÁN (2001): Városi stressztűrő hársklónok szaporítása és származásvizsgálata összehasonlító morfológiai és anatómiai módszerrel. Tanszéki konzulens: Jámborné dr. Benczúr E.

SINKÓ ZOLTÁN a *Tilia* 'Szent István' (K1-es klón) fajtával és a *Tilia platyphyllos* 'K3'-as klónal végzett vizsgálataiban során a következőket állapította meg:

A 'Szent István' fajta(jelölt) a *T. × euchlora* fajhoz hasonlít leginkább, de a *Tilia* 'Szent István' levéllemeze vastagabb, az oszlopos parenchima sejtek 4-5 sorban helyezkednek el. A *T. platyphyllos* K3-as klón levéllemeze és levelén a kutikula vastagabb, mint a típusé.

A faiskolai nevelés szempontjából:

A *T. 'Szent István'* a *T. cordata* és a *T. tomentosa* alannal egyaránt kompatibilis. *T. tomentosa* alanyon szignifikánsan jobb volt a növekedés, mint *T. cordata* alanyon.

A *T. 'Szent István'* egyéves oltványai a *T. platyphyllos* 'Ági'-hoz hasonló, a *T. × euchlora* alaptípusnál pedig szignifikánsan jobb növekedési erélyt mutattak.

A *T. platyphyllos* 'K3'-as klón növekedési erélye (*T. tomentosa* alanyon) a *T. americana* 'Nova' fajtához hasonló, az összes többi vizsgált fajtnál viszont szignifikánsan jobb volt, ezért ígéretes fajtajelölt lehet.

Honfi Péter, doktorandusz

Soós Tamás (2001): Tartós hatású műtrágyák hatásának vizsgálata a konténeres díszfaiskolai termesztésben Tanszéki konzulens: Dr. Gerzson László

SOÓS TAMÁS a Prenor Kertészeti és Parképítő Kft. szombathelyi telepén 2001-ben végzett kísérleteinek eredményeit összegzi diplomamunkájában. Három a tápanyag-utánpótlásban használható készítmény, az Osmocote, a Plantacote műtrágyák, valamint a Huminit szerves talajjavító és termésfokozó készítmény hatásait vizsgálta különböző dózisokban és kombinációkban. Két tesztnövényt, a cserjés pimpó 'Klondike' fajtáját és a 'The Fairy' rózsafajtát használta. A tenyészidőszakban kétszer mérte a növények magasságát és átmérőjét, és három alkalommal szemrevételezéssel bírálta el a növények lombszínét valamint virágtömegét.

Eredményei alapján az Osmocote Exact Hi-Start 8-9 hónapos műtrágya 4,5 g/l-es dózisban való adagolását tartja legkedvezőbbnek. Megállapította, hogy Huminit hozzáadásával az elért változás nem szignifikáns. A Plantacote (8 hónapos) műtrágya minden paraméter esetében alulmúlta az Osmocote műtrágya hatását.

Honfi Péter, doktorandusz

Új rendeletek

81/2003. (VII.) FVM rendelet a növényvédelmi tevékenységről szóló 5/2001 (I. 26.) FVM r. módosításáról

A rendelet az 5/2001 FVM rendeletet kisebb mértékben módosítja. Új előírásokat tartalmaz a földhasználó számára. Rendelkezik a permetezés végén megmaradt permetlé megsemmisítéséről, a növényvédő szerrel kezelt terület kitáblázásáról, a több géppel történő permetezés teendőiről. Előírja, hogy közterületen csak felsőfokú növényvédelmi képesítéssel rendelkező szakember közvetlen irányításával szabad növényvédő szert kijuttatni. Rendelkezik a vizek védelméről. További előírásokat tartalmaz arról, hogy ki és milyen növényvédő

szert vásárolhat, ahhoz előírja az engedély formátumát, az engedéllyel rendelkező személyek továbbképzését.

Újra szabályozza a növényvédő szer felhasználását és forgalmazását, ezzel szigorodik a növényvédelmi szakirányító felelőssége. A növényvédelmi tevékenységről permetezési naplót kell vezetni, amelyet az utolsó bejegyzéstől számítva 5 évig meg kell őrizni.

Már csak felülvizsgált permetezőgépekkel szabadna munkát végezni. A jelenlegi rendelkezés a 100 literesnél nagyobb permetezőgépek időszakos felülvizsgálatát csak 2005. január 1-től teszi kötelezővé.

2003. évi LII. törvény a növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalmazásáról

A törvény foglalkozik a növényfajták állami elismerésével, azok fenntartásával, a szaporítóanyagok előállításával és forgalomba hozatalával, a szaporítóanyag előállító zárt körzettel, a törzsültetvénnyel, a szaporítóanyag minősítésével, csomagolásával, jelölésével. Külön rész foglalkozik a hatósági feladatokkal, a szankciókkal és a bírságolással. A törvény az EU jogharmonizáció keretében jött létre, az EU-hoz csatlakozás időpontjában lép hatályba. A törvény szövege megjelent az FVM értesítő 2003. augusztus 7-én megjelent 17. számában.

Ez a törvény az alapja annak a vélhetően hamarosan megjelenő rendeletnek, amely a díszfaiskolák működését hivatott szabályozni.

95/2003 (VIII. 14.) FVM rendelet a növényi genetikai anyagok megőrzéséről és felhasználásáról

A nemzeti genetikai anyag megőrzése szükségessé teszi, hogy a magyar származású fajtákat, tájfajtákat, a termesztés szempontjából jelentős fajtaink veszélyeztetett állományát, a természető haszonnövények vad rokonfajait, az oktatás és a kutatás számára értékes tulajdonságokat hordozó fajtákat, vonalakat, törzseket, klónokat, továbbá a külföldi eredetű, de be nem szerezhető génforrásokat, azokat az erdészeti fajokat, amelyből államilag elismert fajta van gyűjteményben meg kell őrizni. A megőrzést a Génbanki Tanács irányítja. A génbankokban lévő gyűjtemények a felhasználók részére szabadon hozzáférhetők.

Szántó Matild- Mándy Andrea – Fekete Szabolcs: Virágágyi és balkonnövények

A könyv
címlapja
fotó

Új könyvvel gyarapodott a Nyugat-dunántúli Díszfaiskolások Egyesülete növényeket bemutató sorozata. A 2003 évi Faiskolai Börzén került bemutatásra ez a könyv, amelynek első fejezet a virágágyi-, a második fejezete a balkon-, míg a harmadik fejezete a dézsás dísnövényeket mutatja be. Minden fejezet elején az adott fejezethez tartozó növények ápolásáról, felhasználásáról is fontos információkat tudhatunk. Külön fejezet foglalkozik a felhasználást segítő csoportosítással. A nagy körültekintéssel kiválogatott növények közt bemutatásra kerülnek a magyar nemesítésű

fajták is.

A könyv beszerezhető a nagyobb kertészeti árudákban 2000 Ft/db áron. Az Egyesület viszonteladóknak mennyiségtől függő kedvezményt ad.

Adalbert Griegel: Díszfák, díszcserjék betegségei és kártevői

A Silvanus Díszfaiskola KFT felvállalta, hogy a német szerző kertgyógyítás sorozatát átülteti magyarra. Ennek első könyve – Magyarországon hiánypótló – a Díszfák, díszcserjék betegségei és kártevői.

A szerző hosszú növényorvosi praxisa során szerzett ismeretekre építve állította össze a könyvben bemutatásra kerülő legfontosabb növény, azok leggyakoribb kártevőit, kórokozóit. A bemutatást segíti, hogy a jobb oldali szöveggel szemben a bemutatott kártevő, kórokozó jobb felismerését segítő rajz helyezkedik el, amely több esetben bemutatja a kártevő teljes életciklusát, külön megjelölve a különféle védekezésre alkalmas időintervallumokat. A könyvhöz mellékelt füzet tartalmazza az egyes kártevők, kórokozók elleni kémiai védekezés időzítését, a permetezések gyakoriságát és a felhasználható növényvédő szereket.

Sajnálatos, hogy a könyv magyarítása során nem került be a könyvbe több, Magyarországon gyakran ültetett növény, kimaradt több gyakori kártevő, kórokozó. A könyv felhasználását nehezíti, hogy a részletes részt csak a könyvet keresztbe fordítva lehet használni.

A könyv 3990 Ft/db áron beszerezhető a Silvanus Képviseleten (Budapest XIX, Méta u. 31.) és Kapuvár-Kistölgyfapusztán a faiskolában. Viszonteladóknak 35 % kedvezményt adnak.